

OD REDAKCJI

Z radością przekazujemy w Państwa ręce tom „Prac Filologicznych” zawierający teksty językoznawcze ofiarowane Pani Profesor Krystynie Waszakowej z okazji Jej 70-lecia.

Cała droga zawodowa Profesor Krystyny Waszakowej związana jest z Wydziałem Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. To właśnie w tej jednostce w 1974 roku uzyskała Ona dyplom magistra filologii polskiej, a następnie w 1982 roku – tytuł doktora nauk humanistycznych (*Słotwórwstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki z formantami paradygmatycznymi*) i doktora habilitowanego w 1994 roku (*Słotwórwstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki sufiksalne obce*). Obie rozprawy zdobyły indywidualne nagrody ministra. Tytuł profesora zwyczajnego Krystyna Waszakowa uzyskała w 2010 roku. Działalność naukowa Pani Profesor była wielokrotnie nagradzana także przez władze rektorskie UW.

Profesor Krystyna Waszakowa była zaangażowana w działalność administracyjną na rzecz Wydziału Polonistyki i macierzystego Instytutu Języka Polskiego, m.in. jako członek Rady Wydziału, zastępca dyrektora Instytutu Języka Polskiego i wieloletnia kierownicz Zakładu Gramatyki, Semantyki i Pragmatyki Współczesnego Języka Polskiego.

Nasza Jubilatka jest także doświadczonym i oddanym nauczycielem akademickim. Lubi uczyć. Prowadzi wykłady z gramatyki opisowej języka polskiego i metodologii badań językoznawczych, seminaria i konwersatoria, w tym „Dociekania semantyczne” – otwarte spotkania łączące studentów i pracowników naukowych we wspólnym namyśle nad językiem, znane w środowisku jako „środy semantyczne”. Efektem kształcenia młodej kadry są liczne prace licencjackie i magisterskie, przygotowane pod okiem Profesor Waszakowej, a także sześćcioro wypromowanych doktorów. Za szczególne zasługi dla oświaty Pani Profesor została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Prowadzona przez Nią dydaktyka ma także wymiar międzynarodowy – Krystyna Waszakowa wykładała m.in. na Uniwersytecie w Ołomuńcu i przez 25 lat współpracowała ze slawistyką Uniwersytetu Amsterdamskiego. Jej zaangażowanie uwieńczone zostało Medalem Honorowym Wydziału Nauk Humanistycznych tegoż uniwersytetu.

Badania naukowe Pani Profesor Krystyny Waszakowej od początku koncentrują się na słotwórwstwie i semantyce – dwóch dziedzinach, którymi chyba

nigdy nie przestanie być zafascynowana. Jej publikacje stanowią istotny wkład w rozwój badań nad słowotwórstwem współczesnego języka polskiego, początkowo w ujęciu strukturalistycznym (jako dopełnienie słowotwórczej syntezy zapoczątkowanej przez Renatę Grzegorzczukową i Jadwigę Puzyninę), a następnie z nowej perspektywy wyłaniającej się wraz z rozwojem semantyki kognitywnej. Horyzont badawczy Krystyny Waszakowej nie ogranicza się wyłącznie do opisu polszczyzny, ale obejmuje również problematykę słowotwórstwa języków słowiańskich w dynamice ich rozwoju. Przejawem wieloaspektowości badań Pani Profesor był grant autorski realizowany w latach 2003–2005, którego rezultatem jest ważna nie tylko dla polonistów monografia *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*.

Prace słowotwórcze Jubilatki w większości były podejmowane we współpracy z Komisją Słowotwórczą Międzynarodowego Komitetu Sławistów, do której Krystyna Waszakowa należy od 1998 roku. Żywe kontakty naukowe ze sławistami z najważniejszych ośrodków europejskich zaowocowały m.in. udziałem w dwóch grantach międzynarodowych. Pierwszy z nich dotyczył słowiańskiego słowotwórstwa porównawczego – jego rezultatem jest synteza *Słowotwórstwo/Nominacja. Komparacja systemów i funkcjonowania współczesnych języków słowiańskich* (Ohnheiser, red., 2003). W ramach drugiego projektu Profesor Waszakowa opracowała syntetyczny opis słowotwórstwa polskiego opublikowany w kompendium *Word-formation. An International Handbook of the Languages of Europe* (Müller i in., red., 2015). Dla Krystyny Waszakowej relacje z międzynarodowym środowiskiem sławistycznym nie ograniczają się do współpracy naukowej, ale mają również wymiar osobisty, ludzki i serdeczny, czego świadectwem jest wiele artykułów zamieszczonych w niniejszym tomie.

Ważnym przedmiotem badań Pani Profesor Waszakowej jest semantyka leksykalna – odkrywanie znaczeń nie tylko wyrazów pochodnych słowotwórczo. Jej dociekania dotyczą ważnych i trudnych pojęć, takich jak ‘intuicja’ czy ‘świadomość’. Również w tych badaniach Pani Profesor przygląda się polszczyźnie na tle innych języków. Najdobitniejszym wyrazem tej postawy badawczej był udział w grancie międzynarodowym „Porównawcza semantyka leksykalna”, kierowanym przez profesor Renatę Grzegorzczukową. Analizy Profesor Waszakowej skupiały się na nazwach barw w polszczyźnie i w ujęciu porównawczym. Wyniki tych badań opublikowane zostały m.in. w dwóch tomach pt. *Studia z semantyki porównawczej. Nazwy barw. Nazwy wymiarów. Predykaty mentalne*.

Najnowsze prace Profesor Krystyny Waszakowej ukazują semantykę kognitywną jako źródło inspiracji w analizach słowotwórczych i leksykalnych. Efektem Jej zainteresowania teoriami z nurtu językoznawstwa kognitywnego, w szczególności gramatyką Ronalda W. Langackera i koncepcją integracji pojęciowej, jest książka *Kognitywno-komunikacyjne aspekty słowotwórstwa. Wybrane zagadnienia opisu*

derywacji w języku polskim. Zawarte w niej studia koncentrują się na tekstowym i dyskursywnym potencjale polskiego słowotwórstwa oraz na kwestiach metodologicznych. Świadectwem ewolucji myśli i wielowymiarowości zainteresowań naukowych Jubilatki jest wydany niedawno zbiór artykułów wybranych przez Nią z ponad 40-letniego dorobku – *Język w działaniu i działania na języku. Szkice semantyczno-słowotwórcze*.

Dedykowany Jubilatce tom „Prac Filologicznych” obejmuje 32 artykuły w różnych językach. Autorzy tekstów, związani z kilkunastoma ośrodkami naukowymi, odwołując się do różnych ujęć metodologicznych, podejmują wielorakie tematy z zakresu semantyki i słowotwórstwa, z których każdy bliski jest zainteresowaniom badawczym Profesor Krystyny Waszakowej.

Wszystkim Autorom składamy serdeczne podziękowania za wkład we wspólny tom. Dzięki Państwa zaangażowaniu udało się stworzyć wielowątkową spójną całość. Wyrazy wdzięczności kierujemy również do Recenzentów artykułów, których wnikliwość i inspirujące uwagi pomogły zarówno Autorom, jak i redaktorom w dopracowaniu i pogłębieniu przedstawionych analiz.

Dziękujemy wreszcie Pani Profesor Krystynie Waszakowej za to, że mogliśmy wszyscy spotkać się w tej oto publikacji – na różnych etapach jej powstawania.

Marta Chojnacka-Kuraś
Marta Falkowska
Magdalena Zawisławska